

INGEKOMEN

15 APR 2019

regio arnhem
 nijmegen

De gemeenteraden van 18 deelnemende gemeenten in
 het GO Regio Arnhem Nijmegen

i.a.a. leden van het Bestuurlijk Overleg

Datum : 10 april 2019
 Uw kenmerk : -
 Ons kenmerk : Zaak 354359
 Contactpersoon : Henk van den Berg
 Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Aanbieding conceptbegroting 2020
 Algemene financiële en beleidsmatige kaders

Geachte voorzitter en leden,

Samenvatting

1. de gemeenteraden worden uitgenodigd (desgewenst) een zienswijze over de conceptbegroting 2020 naar voren te brengen voor 12 juni 2019.
2. Inzicht in algemene financiële en beleidsmatige kaders voor 2020.
3. Inzicht in de hoogte inwonerbijdrage 2020.

Gezonde Groei

In juni 2018 is door voorzitter Marcouch de Gezonde-groei-ambitie gepresenteerd en het gelijknamige magazine. *Gezonde Groei* staat voor het behouden en versterken van de unieke combinatie van economische kracht en kwaliteit van leven in de regio Arnhem-Nijmegen: inzetten op duurzame en gezonde keuzes voor wonen, werken en mobiliteit op weg naar een circulaire economie. Hiermee is de basis gelegd voor een gezamenlijke koers. Deze ambitie heeft veel nieuwe energie aangeboord.

Kaders 2020

Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (art. 34b Wgr) zendt een gemeenschappelijk regeling voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar aan de deelnemende gemeenten. Onder deze kaders worden verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders.

In de laatste vergadering van de bestuursperiode 2014-2018, 28 februari 2018 te Zevenaar, zijn door de bestuurders afspraken gemaakt over de ambities op de 4 domeinen voor de huidige bestuursperiode. Na de gemeenteraadsverkiezingen zijn de PFO's, in de nieuwe samenstelling, doorgegaan op de ingeslagen weg, werkend aan de Gezonde Groei van de regio. De ambities zijn door de nieuwe bestuurders in de PFO's verder uitgewerkt en vertaald naar menskracht en middelen. Het bijeenbrengen van voldoende financiële middelen om de ambities uit te voeren blijft een grote bestuurlijke uitdaging. Hetzelfde geldt voor voldoende ambtelijke ondersteuning. De bestuurders onderschrijven breed de noodzaak om de uitvoering van lokale taken op de schaal van de regio Arnhem-Nijmegen te voorzien van adequate middelen. Deze programmagelden, vindt u niet in de voorliggende begroting. Een nauwkeurig beeld van programmagelden is op dit moment niet te geven. In het tweede kwartaal van 2019 is het beeld van de noodzakelijke financiële inzet op de 4 thema's afgerond.

Versterking en verbetering van de regionale samenwerking staat weer nadrukkelijk op de agenda. Na drie jaar samenwerking wordt er op diverse tafels gesproken en nagedacht over hoe de regionale samenwerking zich verder kan ontwikkelen. De huidige samenwerking is gericht op afstemming en uitwisseling. De ambities van de regio vragen slagkracht, menskracht en middelen.

De Kring Gemeentesecretarissen, die ook in 2018, daartoe opgeroepen door het Algemeen Bestuur, voorstellen heeft gedaan ter versterking van de samenwerking, heeft eind 2018 afgesproken een

Datum: 10 april 2019
Ons kenmerk: Zaak 354359
Pagina: 2

pamflet op te stellen over de versterking van de regionale samenwerking. Op 27 maart 2019 is door de Kring aan het Algemeen Bestuur een discussienotitie gepresenteerd. Het Algemeen Bestuur heeft vervolgens besloten een proces te starten dat moet leiden tot versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen. Het proces moet leiden tot een sterkere regio, met één agenda, één gezicht naar buiten en een lange termijnvisie als fundament. Het voornemen is dit proces in 2019 af te ronden. Over dit proces wordt u nog separaat geïnformeerd door uw college. In hoeverre dit proces effect heeft op de voorliggende begroting 2020 is op dit moment niet te duiden.

Een nauwkeuriger (financieel) beeld is door ons bestuur niet te geven. Volstaan moet worden met het schetsen van de actuele ontwikkelingen.

Inwonerbijdrage 2020

Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 27 maart jl. besloten de inwonerbijdrage voor 2020 op €1,88 vast te stellen. De inwonerbijdrage is daarmee gelijk aan de inwonerbijdrage voor 2019. Met deze mededeling wordt voldaan aan de verplichting zoals vastgelegd in de regeling om voor 1 mei de inwonerbijdrage voor het komende begrotingsjaar vast te stellen en aan de deelnemers ter kennis te brengen. Deze inwonerbijdrage is opgenomen in de voorliggende begroting.

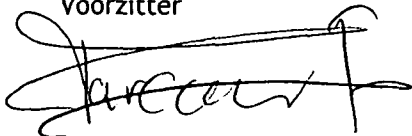
Begroting 2020

Als bijlage treft u de ontwerpbegroting 2020. Conform de bepalingen van artikel 35 Wgr heeft Uw gemeenteraad de mogelijkheid een zienswijze in te brengen alvorens de begroting wordt vastgesteld. Het Algemeen Bestuur is voornemens op 19 juni 2019 de begroting vast te stellen.

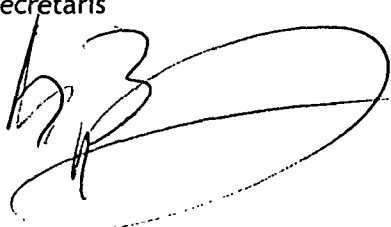
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Nadere informatie kunt u verkrijgen bij de secretaris dhr. H. van den Berg.

Namens het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan van de Regio Arnhem Nijmegen.

Ahmed Marcouch
Voorzitter

Henk van den Berg
secretaris

Bijlage: 1

i.a.a.: griffiers, secretarissen, regiocoördinatoren van de deelnemende gemeenten, secretarissen PFO's (allen per mail).

Conceptbegroting 2020

Regio Arnhem Nijmegen

Bureau Brussel

**GEZONDE
GROEI**

Vastgesteld Algemeen Bestuur: .....

Inhoudsopgave

Conceptbegroting 2020.....	1
Inhoudsopgave.....	2
Gezonde Groei.....	3
Het jaar 2020.....	3
PFO Wonen.....	3
PFO Mobiliteit.....	4
PFO Economie.....	4
PFO Duurzaamheid.....	5
Begroting.....	5
Bijlage 1 Inwoneraantallen.....	7

Gezonde Groei

De regionale samenwerking tussen 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen is geborgd in het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region. De samenwerking wordt gevonden op 4 thema's: Economie, Duurzaamheid, Mobiliteit en Wonen. Met deze samenwerking worden kansen verzilverd die gemeenten individueel, niet of niet zo goed of snel kunnen pakken. Uitdagingen worden gepakt op een schaal die zich voor die uitdaging het beste leent.

Bij de start in 17 december 2015 is gekozen voor een lichte samenwerkingsstructuur. De samenwerking op het niveau van de colleges vormt een platform van overleg en afstemming. Het overleg op de 4 thema's vormen de ruggengraat van de samenwerking. Er zit energie op de ambities, agenda's en projecten die vanuit de 4 thema's ontstaan. De uitvoering hiervan vraagt door de gekozen bestuursvorm wil inspanningen om menskracht en middelen samen te brengen. Om de ambities te realiseren wordt in de regio samengewerkt met The Economic Board en de Stuurgroep Investeringsagenda Arnhem Nijmegen. In 2019 is versterking en verbetering van de regionale samenwerking nadrukkelijk op de agenda gezet. De urgentie om als regio meer met één gezicht en één agenda samen te werken wordt breed gevoeld.

Het jaar 2020

Na de in 2017 gehouden evaluatie is er in 2018 het nodige opgepakt in de lijn van de conclusies die door het Algemeen Bestuur zijn getrokken. Belangrijke mijlpaal was de lancering van de Gezonde-groei-ambitie, gepresenteerd via het gelijknamige magazine. *Gezonde Groei staat voor het behouden en versterken van de unieke combinatie van economische kracht en kwaliteit van leven in de regio Arnhem-Nijmegen: inzetten op duurzame en gezonde keuzes voor wonen, werken en mobiliteit, op weg naar een duurzame circulaire economie.*

De Kring Gemeentesecretarissen hebben zich in 2018 en 2019 beziggehouden met het visietraject en het vraagstuk van de ondersteuning van de samenwerking met menskracht en middelen. Mede door de inspanningen van de Kring is de ondersteuning van de PFO's vanaf 2019 steviger georganiseerd en de lasten over alle gemeenten verdeeld via een aanpassing van de inwonerbijdrage. De Kring Gemeentesecretarissen heeft op verzoek van het Algemeen Bestuur zijn gedachten laten gaan over de staat van de samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen en zijn bevindingen vervat in de discussienotitie 'Regionale samenwerking: Samen steviger en sterker'.

Aandachtspunt is de benodigde programmagelden om de ambities van de regio mogelijk te maken. Het bijeenbrengen van programmagelden is een bestuurlijke opdracht. De afgelopen jaren is gebleken dat het bijeenbrengen van programmagelden een grote uitdaging vormt. Dit geldt ook voor het mobiliseren van menskracht en juiste partners om projecten en activiteiten te realiseren.

Bureau Brussel gaat in 2020 onverminderd door met het behartigen van de belangen van de regio in Europa. Zij doet dit door subsidieverwerving, lobby & netwerken, advisering, kennisdeling en profilering van de regio. Einde 2019 zullen zij wederom het jaarprogramma 2020 presenteren in het Algemeen Bestuur.

Voor het jaar 2020 staat wederom een RegioReis op het programma. De kosten van deze reis worden gedragen door de deelnemers. Ook zal er onverminderd gezocht worden naar mogelijkheden om de gemeenteraden intensiever te betrekken bij de regionale samenwerking.

PFO Wonen

Wonen is een actueel en urgent onderwerp. De vraag naar woningen in de regio Arnhem Nijmegen is groot. Dit wordt mede ingegeven door de economische voorspoed, de woningmarktkrapte in de Randstad en de uitstroom naar de provincie Gelderland en het aantal arbeidsmigranten dat in onze regio werkzaam is. Ook in 2020 heeft de regio Arnhem Nijmegen de opgave het spoedig realiseren van duurzame, toekomstbestendige en flexibel in te zetten woningen voor een diversiteit aan mensen.

Regionaal woningbehoefteonderzoek

In 2019 is een regionaal woningbehoefteonderzoek uitgevoerd. Daarmee zijn de woningmarktontwikkelingen in de regio Arnhem Nijmegen in beeld gebracht. In 2020 vindt verdere

regionale en subregionale afstemming plaats. Op basis van het onderzoek van de provincie Gelderland is specifiek aandacht voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen, zoals woonwagengedwongen (nieuw beleidskader gemeentelijk woonwagengedwongen- en standplaatsenbeleid), arbeidsmigranten en kwetsbare mensen.

Versnelling in de woningbouw

In 2019 hebben gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen afspraken gemaakt over de realisatietermijn bij nieuwe woningbouwplannen. Dit instrument moet een versnelling van het woningbouwprogramma mogelijk te maken. Ook in 2020 is hier regionaal aandacht voor.

Regionale woningmarktmonitor

Eind 2019 is de regionale woningmarktmonitor beschikbaar gekomen. Dit instrument geeft gemeenten, woningcorporaties, de provincie en andere stakeholders toegankelijke en goed gepresenteerde informatie over de regionale woningbouwontwikkeling. In 2020 wordt de woningmarktmonitor uitgebreid met informatie over de koop- en huurmarkt, huisvesting (bijzondere) doelgroepen, realisatie bijzondere woonvormen, concentratie kwetsbare mensen, vernieuwende woonmilieus en verduurzaming van de woningvoorraad.

Regionale Energie Strategie in relatie tot wonen

Om handen en voeten te geven aan het landelijke Klimaatakkoord worden in 2019 afspraken gemaakt over grootschalige duurzame energieopwekking per RES-regio. In 2020 wordt een start gemaakt met de incorporatie van de afspraken in onder ander woonvisies en ruimtelijke ordening processen.

PFO Mobiliteit

Vanuit het regionale programma Duurzame mobiliteit en Bereikbaarheid willen we in 2020 een drietal accenten gaan leggen:

1. Duurzame inzet capaciteit,
2. Versterkte communicatie en lobby,
3. Cofinanciering strategische projecten.

Bereikbaarheid is een absolute voorwaarde voor het leefklimaat en de economische positie van de regio Arnhem Nijmegen. Wij zijn een duurzaam, verbonden én een economisch krachtige regio. Zonder ingrijpen zal de bereikbaarheid in de regio Arnhem-Nijmegen de komende jaren fors onder druk komen te staan. De ambitie van de Regio Arnhem Nijmegen is dat het mobiliteitssysteem in, rondom en tussen de steden een goede bereikbaarheid biedt, modaliteiten onderling zijn verknoot en worden benut op hun specifieke kwaliteiten. In 2020 zal invulling worden gegeven aan het ambitiedocument Duurzame mobiliteit en Bereikbaarheid Regio Arnhem Nijmegen (=actualisatie van de bereikbaarheidsagenda).

Er is grote samenhang tussen de Regionale Energiestrategie, de Investeringsagenda Arnhem Nijmegen en het programma Duurzame mobiliteit en Bereikbaarheid. Er zal een sterke communicatie en lobby worden ingezet voor wat betreft de regionale hoofdinfrastructuur en spoor. Samen met de provincie zal het HOV-actieplan verder worden geïmplementeerd en wordt een actieve bijdrage geleverd aan het proces om te komen tot een nieuwe OV-aanbesteding. Ook zal de regio samen met haar partners een actieve bijdrage leveren rondom 'Andere Mobiliteit' en willen we een vraagafhankelijk OV-systeem (BrenGFlex of vergelijkbaar) voor de hele regio. De regio heeft in 2019 de samenwerkingsagenda Fiets opgesteld. In 2020 willen wij als regio een aantal verkenningen realiseren en gemeenten ondersteunen bij de realisatie van fietsverbindingen die onderdeel uitmaken van het uitvoeringsplan. Daarnaast zal het deelprogramma Slim&Schoon worden uitgevoerd.

PFO Economie

Economie heeft in 2019 haar 3 speerpunten, haar 3 topambities, vastgesteld en uitgewerkt in de eerste economische toekomstvisie van de regio. De volgende 3 ambities vormen de bouwstenen voor de economische visie:

1. Profilering, vitale binnensteden, citymarketing (inclusief retail), vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme),
2. Arbeidsmarkt en werkgelegenheid,
3. Circulair en duurzaam.

Het jaar 2020 is het eerste volledige jaar waarin door de portefeuillehouders Economie c.a. gericht gewerkt wordt aan de (bovenlokale) economische ambitie. Dit doen en kunnen zij niet alleen. De samenwerking wordt gezocht met de Stichting Economic Board, de partners in de Regionale Investeringsagenda Arnhem Nijmegen en met kennisinstellingen en bedrijven.

Ook in 2020 zal de kwantiteit en (duurzame) kwaliteit van de regionale werklocaties aandacht blijven vragen.

De samenwerking van de Regio Arnhem Nijmegen met The Economic Board loopt via het PFO Economie. Het jaar 2020 is het laatste jaar van de vijfjaarsperiode 2016-2020. Aan de gemeenteraden is bij de start van de regionale samenwerking gevraagd om gedurende vijf jaar € 1,00 beschikbaar te stellen voor deze Triple Helix-samenwerking. In 2020 dient een beslissing te vallen over voortzetting van de gemeentelijke bijdrage.

PFO Duurzaamheid

In 2020 gaan we door met de uitvoering van de 4 sporen van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen. De meeste tijd en middelen worden ingezet voor het eerste spoor (de Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen) omdat in 2020 alle raden van de RES gemeenten het definitieve en gedragen regionaal programma van grootschalige duurzame opwekprojecten en de Regionale Warmte Infrastructuur moeten vaststellen (in het kader van het Nationaal Klimaatakkoord). Verder wordt in 2020 gewerkt aan het in regionaal verband stimuleren van de bewustwording in de gebouwde omgeving, de verduurzaming van bedrijventerreinen en de aanbesteding van de gemeentelijke wagenparken. Als basis voor deze 3 sporen worden in 2019 de plannen hiervoor opgesteld.

Naast het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie wordt in 2020 in regionaal verband gewerkt aan het thema Circulaire economie, de verduurzaming van het openbaar vervoer en het doelgroepenvervoer. Ook wordt een vervolgplan opgesteld voor ultradiepe geothermie, Indien uit het in 2019 gestart seismisch onderzoek blijkt dat ultradiepe geothermie kansrijk is in onze regio.

Begroting

Opgesteld conform de notitie "Uitgangspunten en spelregels begrotingsopbouw Gemeenschappelijk Orgaan" (juli 2015). Afgerond op hele euro's.

Baten	
Gemeenschappelijke bijdrage	1.470.646,00
Totale baten	€ 1.470.646,00
Lasten	
Bijdrage Economic Board	782.259,00
Bureau Brussel	298.000,00
Bureau Regio	366.437,00
Regiodag / -ontmoetingen	12.000,00
Communicatie	7.500,00
Overige kosten	4.450,00
Totale lasten	€ 1.470.646,00

Kader:

- bedrag per inwoner	€ 1,88
- inwoneraantal 1-1-2019	782.259

In deze begroting zijn geen programmakosten opgenomen. Datgeen wat nodig is wordt binnen een PFO wordt door de gemeenten bijeengebracht en beheert door één van de 18 gemeenten. De verantwoording van dit budget ligt dan vervolgens bij die gemeente en loopt via het PFO.

De inwonerbijdrage voor 2020 is gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari 2019 van de deelnemende gemeenten.

De inwonerbijdrage bedraagt € 1,88 per inwoner. Hiermee is de inwonerbijdrage op hetzelfde niveau als 2019 (conform besluit Algemeen Bestuur 27 maart 2019).

Aan de uitgavenkant is de bijdrage aan The Economic Board van de 18 gemeenten opgenomen. De Stichting Economic Board biedt voor 1 oktober 2019 een vastgestelde begroting aan voor het komende jaar. Deze begroting is voorzien van een meerjarig perspectief. Het jaar 2020 is het vijfde en laatste jaar van de periode van vijf jaar. Bij de besluitvorming over de nieuwe regionale samenwerking in 2015 is aan de gemeenten gevraagd de bijdrage van € 1,00 voor vijf jaar te beschikbaar te stellen. De bijdrage wordt de bijdrage aan The Economic Board in twee termijnen uitbetaald.

De verdere uitgaven liggen vast in de volgende posten:

- Bureau Brussel (salaris, huur, lidmaatschappen, programmakosten).
De kosten van Bureau Brussel zijn gebaseerd op een begroting van Bureau Brussel en bevinden zich op hetzelfde niveau als voor 2019. Door Bureau Brussel is op 27 maart 2019 het jaarprogramma 2019 gepresenteerd met een doorkijk naar 2020. De hierin opgenomen financiële doorkijk leidt niet tot wijzigingen in het kostenpatroon.
- Bureau Regio. Dit zijn de kosten voor de secretaris en de 4 PFO-secretarissen. Met ingang van 2019 komen de kosten van de ondersteuning van de 4 PFO's ten laste van alle regiogemeenten door een aanpassing van de inwonerbijdrage. De secretaris (0,8 fte) ondersteunt in brede zin de publieke regionale samenwerking. Hij bereidt de verschillende bestuurlijke overleggen voor, is 1e aanspreekpunt van de regio en coördinatiepunt voor de 4 PFO's en de procesregisseur Regionale Energy Strategie en de programmamanager Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid. De PFO-secretaris ondersteunt één van de vier PFO's (0,4 fte). Samen vormen ze het ambtelijke netwerk dat de regionale samenwerking ondersteunt.
De gemeente Arnhem ontvangt de salariskosten vanuit de gemeenschappelijke begroting. Als gastheergemeente levert de gemeente Arnhem de nodige administratieve, financiële en communicatieve ondersteuning.
Uitgangspunt van de samenwerking is dat de opgaven worden opgepakt met de ambtelijke capaciteit vanuit de deelnemende gemeenten.
- Regiodag /-ontmoetingen (jaarlijkse ontmoeting van de regio gericht op informeren, versterken betrokkenheid, verantwoording, presentatie). De kosten van de Regiodag, de ontmoeting voor raads- en collegeleden, is neerwaarts bijgesteld gelet op ervaring in de jaren 2016 en 2017. Niet bekend is of de Regiodag, zoals we die in 2016 en 2017 hebben georganiseerd, in dezelfde vorm wordt voortgezet. Met deze post wordt ook voorzien in de kosten van andere vormen van regionale ontmoetingen.
In 2019 zal duidelijk worden op welke wijze de regio stakeholders als raadsleden, gemeentesecretarissen, griffiers, ambtelijke ondersteuning wil betrekken bij de regionale samenwerking.
- Communicatie. Deze post dekt de kosten van de website (beheer, onderhoud, toegankelijkheid) en verdere (digitale) communicatie-uitingen zoals de maandelijkse nieuwsbrief. Hiermee wordt invulling gegeven aan de *actieve informatieopdracht* die in het reglement is vastgelegd. Begin 2018 is door het Algemeen Bestuur de notitie 'Verbetering Informatievoorziening' vastgesteld. De notitie geeft richting aan de communicatie en de inzet van middelen.
- De post "Overig" vormt de restantpost in deze begroting.

Bijlage 1 Inwoneraantallen

Regio's	2019 januari
Arnhem	159.277
Berg en Dal	34.766
Beuningen	25.896
Doesburg	11.142
Druten	18.790
Duiven	25.339
Heumen	16.483
Lingewaard	46.466
Montferland	36.028
Mook en Middelaar	7.808
Nijmegen	176.707
Overbetuwe	47.532
Renkum	31.304
Rheden	43.686
Rozendaal	1.654
Westervoort	14.937
Wijchen	40.937
Zevenaar	43.507
Totaal	782.259

Bron: CBS